

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

1 (6)

2013-10-03

Dnr: 551-3532-2012

Anl.nr: 1960-112

Kungsörs Mekaniska Verkstad AB
Box 134
736 23 Kungsör

Delgivningskvitto

Prövotidsutredningar vid Kungsörs Mekaniska Verkstad AB, fastigheten Svarvaren 2 i Kungsörs kommun

*Kod 34.70 enligt 18 kap. 7 § miljöprövningsförordning (2013:251)
(1 bilaga)*

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken att inte föreskriva några slutliga villkor, med avseende på bolagets skärvätskor och värmesystem, i tillståndet enligt miljöbalken den 16 november 2010 för Kungsörs Mekaniska Verkstad AB (bolaget), orgnr. 556141-4243, i Kungsörs kommun.

Miljöprövningsdelegationen avslutar därmed prövotiden.

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västmanlands län meddelade, den 16 november 2010, bolaget tillstånd (dnr 551-7414-08) för maskinell metallbearbetning på fastigheten Svarvaren 2 i Kungsörs kommun. I beslutet föreskrevs prövotidsutredningar med avseende på bolagets skärvätskor och värmesystem.

Miljöprövningsdelegationen uppskjuter med stöd av 22 kap. 27 § första stycket MB jämförd med 19 kap. 5 § punkt 10 MB under en prövotid fastställandet av vilka ytterligare villkor som ska gälla för kemiska ämnen i skärvätskor.

Bolaget ska under prövotiden genomföra följande utredningar:

U1. Utredda vilka kemiska produkter i bolagets skärvätskor som ur miljö- och hälsosynpunkt bör ersättas och när detta kan ske.

U2. Utredda kostnader och tekniska förutsättningar för att ersätta dagens uppvärmning med ett icke fossilt värmesystem.

Utredningarna ska genomföras i samråd med tillsynsmyndigheten. Senast ett halvår efter att detta beslut vunnit lagakraft eller den senare tid som tillsynsmyndigheten beslutar ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa hur långt bolaget kommit i utredningsarbetet och vad som kvarstår. En redovisning av utredningen samt förslag till slutliga villkor ska redovisas till Miljöprövningsdelegationen senast ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft eller den senare tid som tillsynsmyndigheten beslutar.

Ärendets handläggning

Bolaget har den 23 november 2011 inkommit med provotidsredovisningar till Länsstyrelsen i Västmanlands län i enlighet med gällande tillstånd. Den 1 juni 2012 trädde en ny förordning (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer i kraft. Där anges att Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Uppsala län i fortsättningen ska bereda och besluta i frågor om tillstånd med mera till miljöfarlig verksamhet för såväl Södermanlands och Västmanlands som Uppsala län. Provotidsredovisningarna överlämnades därav till Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län för fortsatt handläggning.

Provotidsredovisningarna har remitterats till Västra Mälardalens Myndighetsförbund som är tillsynsmyndighet för verksamheten och Länsstyrelsen i Västmanlands län. Yttrande har inkommit från Västra Mälardalens Myndighetsförbund. Bolaget bereddes möjlighet att bemöta yttrandet. Inget bemötande har inkommit.

Bolagets redovisning

U1, Skärvätskor

Bolaget är tillståndspliktigt och certifierat enligt ISO och har genomfört ett betydande analysarbete när det gäller samtliga kemikalier i företaget. Ett stort 5S-arbete har genomförts, dessutom har rutiner kring kemikalieinköp förtydligats.

De skäroljor bolaget använder idag är den raka skäroljan Stratus 810/815, vattenblandbar skärvätska Hysol 3505 samt heningsolja Delapena Honing Fluid.

Inköp av skäroljor 2012

Stratus 810/815	40549 liter
Hysol 3505	1456 liter
Delapena	600 liter

Stratus 810/815

Stratus 810/815 används i samtliga borroperationer/borrmaskiner och dess funktion är kylande, smörjande och spåntransporterande. Den största åtgången sker i de största maskinerna. Både längden på produkten samt borrhjulets diameter avgör hur stort flöde och tankvolym som krävs.

Det är viktigt att oljan har god bärighet, oljan får inte vara för kall eller framförallt inte för varm. Värmen kan vara ett bekymmer sommartid vid hög belastning och bolaget måste då kyla oljan via lokala kylanläggningar innan den går tillbaka till tankarna.

Genom åren har bolaget testat en del oljor och nuvarande olja har använts under ett flertal år och fungerar utmärkt. Ibland kan bolaget behöva stödfylla med oljan Stratus 815 i de största maskinerna för att få en något tjockare olja och därmed en bättre bärighet.

Bedömning: Med hänvisning till ovanstående anser bolaget att inga särskilda villkor behövs.

Hysol 3505

Efter ett antal tester och prov av olika vattenblandbara skärvätskor är Hysol 3505 den olja som befunnits fungera i samtliga maskintyper där denna typ av olja används (svarvning, fräsning och slipning).

Bolaget har inte kännedom om fall av hudproblem eller andra hälso- eller miljömässiga bieffekter som skulle initiera ett eventuellt utbyte.

Utöver att bolaget vill ha en så miljö- och hälsomässigt bra olja som möjligt måste den också vara funktionell och helst vara användbar i samtliga maskintyper. Detta för att ha ett så litet antal varianter som möjligt i hanteringen. Vissa oljetyper som bolaget testat har haft ett flertal olika negativa bieffekter som skumbildning, rostbildning eller varit tekniskt undermåliga.

Även om oljan innehåller ämnen som skulle vara värdefulla att få bort eller ersätta anser bolaget att volymen skadliga ämnen i förhållande till förbrukningsmängd är förhållandevis liten. I detta fall skulle ämnet Borsyra (<5,5%) ersättas eller tas bort. Oljan blandas med vatten (ca 4 % olja) innan användning vilket innebär liten andel av den totala mängden.

I bolagets miljöarbete undersöks med regelbundenhet möjligheterna till bättre alternativ till oljor/kemikalier som bolaget av olika anledningar vill byta ut. Några lämpliga alternativ med samma tekniska kvalitéer utan detta ämne har bolaget ännu inte funnit.

Bedömning: Med hänvisning till ovanstående anser bolaget att inga särskilda villkor behövs.

Delapena

Delapena används i en speciell bearbetningsmetod kallad hening. Det är en slipande bearbetning som utförs i till exempel cylinderrör för att erhålla en viss ytstruktur. Kravet på oljan är så pass speciell att det inte finns så stort antal varianter att välja mellan. Till exempel den raka skäroljan Stratus 810/815 klarar inte denna

bearbetning. Viktiga egenskaper är bra vidhäftighet det vill säga oljans förmåga att ”hänga” kvar på till exempel en invändig cylinderyta.

Bolaget anser att förbrukningen är relativt liten samt att oljan finns i lokala tankar vid varje maskin och cirkulerar i ett eget system med minimalt spill.

Bedömning: Med hänvisning till ovanstående anser bolaget att inga särskilda villkor behövs.

Slutsats

Bolaget har fokuserat utredningsarbetet kring Stratus 810/815 eftersom den används i störst mängd. När en jämförelse görs av oljorna mot varandra ser bolaget inte heller några skäl att göra någon annan bedömning.

Den vegetabiliska oljan Binol skulle kunna vara ett alternativ att prova som ersättning för Stratus-olja. Bolaget har besökt företag som använder denna olja, bland annat Sandvik Coromant i Gimo. Det förekommer även användning inom koncernen.

Att bolaget ändå är försiktiga i försöken är att det i första fallet (Sandvik) så används oljan till största del i slipoperationer, och i det andra fallet i bearbetning av mässingsdetaljer i rundbordsautomater.

Bolaget har bestämt att test ska ske i full skala i en av de stora maskinerna, det vill säga vid borring upp till 500 mm, för att få ett rättvisande resultat. Att materialet dessutom är ytterst svårbearbetat komplicerar det hela ytterligare. Beläggningen i verksamheten är idag så nära 100 % som möjligt (treskift och ofta helgarbete) och kundkraven innebär väldig sårbarhet för störningar. Att i en sådan situation göra ett fullskaletest är omöjligt. Det handlar om att byta ut cirka 12 000 liter olja med risk att få byta tillbaka vid ett eventuellt negativt utfall. Ett negativt utfall kan få förödande konsekvenser med förseningar och ekonomiska förluster samt i värsta fall direkta verktygs- och maskinhaverier.

Skulle bolaget däremot installera en ny maskin skulle den kunna fyllas med Binol-oljan och test/utvärdering genomföras utan att påverka pågående produktion. En ny maskininstallation var tänkt att ske redan under våren 2012 men ställdes in då maskinen visade sig ha brister. Bolaget är i upphandlingsfas på en ny maskin, vilken kan komma att installeras under hösten 2013.

Bolaget har också arbetat med att reducera åtgången av olja, främst genom att ta tillbaka olja som försvinner ut med spånor, med centrifugering och nytt spåncontainerförråd.

U2, uppvärmningssystem

Bolaget har genomfört en analys över rimliga alternativ till oljeuppvärmning och är ganska långt fram i beslutsprocessen för ett utbyte av oljepannor till pellets pannor. Offert på utrustning finns och referensanläggningar har besökts. Då det visat sig att

det finns en liten möjlighet att få tillstånd för borrning för bergvärme har bolaget skjutit på utbytet tills detta utretts.

Tidsplanen för beslut och investering är under första halvåret 2013, det vill säga efter halvårskiftet 2013 har oljeeldningen upphört.

Yttranden

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Västra Mälardalens Myndighetsförbund (Förbundsdirektionen) anför i huvudsak följande:

1. Utbyte av skäroljor bör inte villkoras i gällande tillståndsbeslut daterat den 16 november 2010.
2. Valet av ett icke fossilt värmesystem bör inte villkoras i gällande tillståndsbeslut daterat den 16 november 2010.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljöprövningsdelegationen delar Västra Mälardalens Myndighetsförbunds bedömning att skäl saknas att i detta sammanhang föreskriva slutliga villkor med avseende på bolagets skärvätskor och värmesystem.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget planerar att genomföra ett test av en miljövänligare olja i samband med ett maskinbyte hösten 2013. I Miljööverdomstolens dom MÖD 2007:58 anges bland annat att ett bolag i sin verksamhet ständigt bör tillämpa produktvalsprincipen enligt 2 kap. 4 § miljöbalken. Skulle tillsynsmyndigheten finna att bolagets avvägningar inte överensstämmer med miljöbalkens krav, kan tillsynsmyndigheten enligt 26 kap. 9 § miljöbalken meddela de förelägganden och förbud som behövs. Miljöprövningsdelegationen bedömer att val av skärvätskor är väl lämpad att hantera via tillsynen.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget åtagit sig att upphöra med eldning av fossil olja vid halvårskiftet 2013.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, *se bilaga 1.*

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

6 (6)

2013-10-03

Dnr: 551-3532-2012

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län. I beslutet har deltagit länsassessor Mikaela Öster, ordförande, och miljöskyddshandläggare Lars Andersson, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöskyddshandläggare Greger Drougge.

Mikaela Öster

Lars Andersson

Greger Drougge

Bilagor:

1. Hur man överklagar till Nacka tingsrätt, mark och miljödomstolen

Sändlista:

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
HAV, Box 11, 930 404 39 Göteborg
Förbundsdirektionen, Västra Mälardalens Myndighetsförbund, Box 19, 732 21
Arboga
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås

Akten

Miljöskydds-enheten (LA och GD)

Rätts-enheten (MÖ och AI)